

ἔσται ὁ σωτὴρ τοῦ δυστυχοῦς ἀνθρώπου; Τίς μέλλει νὰ φέρῃ τὸν σταυρὸν ὑπὲρ αὐτοῦ; Ἡ εἰκὼν τῶν μελλουσῶν βασιάνων εἶναι φρικτὴ! Φοβερὰ ἐκτυλίσσεται ἐνώπιον τῶν αὐτῶν πνευμάτων! **Πρόκειται αἴρεσις!** Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ πλήρης ἀγάπη, ἀναλαμβάνει τὸν ἀγῶνα. «Πάτερ, λέγει, ὁ ἄνθρωπος, εἶπες, εὐρήσει χάριν ἐνώπιόν σου· ἡ δὲ χάρις δὲν θέλει εὐρεῖ τὰ μέσα αὐτῆς; Ἰδοὺ ἐγὼ, ἐγὼ ἀντ' ἐκείνου δίδωμι ζωὴν ἀντὶ ζωῆς· ἃς ἐπιπέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἡ θεία σου ὀργή! Εἶμαι ἄνθρωπος καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐγκαταλείπω τὴν πατρικὴν σου ἀγάλην· δι' αὐτὸν ἐλευθέρως ἐνγκαλίζομαι τὸν θάνατον! Ἐπιπετάτωσαν ἐπ' ἐμοῦ τὰ κέντρα αὐτοῦ! Ἐν σοὶ ἔχω τὴν ἀθανασίαν». Καὶ μόλις ἔπαυσεν ὁ Υἱὸς λέγων, ὕμνος μέγας ἐγείρεται μεταξὺ τῶν ἀγγέλων καὶ ἀκούεται «Λόζα ἐν ὀφείστοις Θεῶ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία! ὁ ἄδης ἀπόλλυσι τὸ κράτος αὐτοῦ· ὁ θεὸς ἔρως αἶρει τὴν νίκην ἐπὶ τῆς κακίας! Ἡ αἰώνιος ζωὴ ἀντικαθίστησι τὸν θάνατον!»

Συγκρίνοντες τὰς δύο ταύτας δραματικὰς ὑποθέσεις, βλέπομεν καθαρῶς ποῦ κεῖται ἡ ἀληθὴς αἴρεσις καὶ ποῦ ἡ ἀληθὴς ἐλευθερία. Ὅσον δὲ ὑλόφρονες καὶ ἀν ὑποτεθῶμεν, ἀδύνατον νὰ μὴ μακαρίσωμεν καὶ ὑμνήσωμεν ἐν εὐλογίαις τὸν μέγαν τοῦ δράματος ταύτου ἥρωα. Ἡ Σχολὴ τῶν ὀλιστῶν κατὰ τὸν βίον τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν δύναται βεβασίως πολλὰ καὶ ποικίλα νὰ παρουσιάσῃ τοῦ βίου θέματα, ἅτινα ἢ τὸν οἶκτον ἐγείρουσιν ἢ τὴν κακίαν καὶ τὴν γυμνότητα αὐτῆς διακωμωδοῦσιν· οὐδέποτε δὲ δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσον ἐμπνεύσεως μὲν τῷ ποιητῇ, μιμήσεως δὲ εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς. Ποῦ λοιπὸν τὸ ἐν αὐτοῖς δραματικὸν στοιχεῖον; Ὅπως ὁμῶς καθαρωτέραν καταστήσωμεν τὴν ὑπόθεσιν ἡμῶν, ἐπιτραπήτω μοι νὰ θίξω δράματά τινα τῆς ἀρχαιότητος, ἐν οἷς χαρακτηρίζονται πρόσωπα ἀληθοῦς ἐλευθερίας εὐμοιρήσαντα. Ἡ γῆ σαλεύεται, ὁ πόντος ἀναβράζει, ὁ αἰθὴρ συνταράσσεται, οἱ ἄνεμοι στροβιλοῦνται, τὰ πάντα προαγγέλλουσι μέγα τι συμβῆν, νέαν πολιτείαν ἐν θεοῖς, νέος κυρίαρχος συγκαλεῖ τὸ συνέδριον ἐν Ὀλύμπῳ—πρόκειται διανομὴ τῆς δημιουργίας!—Ἀλλὰ φεῦ! οἱ περὶ πάντων μεριμνῶντες θεοὶ τὴν τύχην τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ τελειοτάτου τῶν ἐπὶ γῆς πλασμάτων ἐν ἀμφιβολίᾳ τιθέασιν· ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ δουλεία αὐτοῦ θεωρεῖται ἀναγκασία εἰς τὸν νέον τύραννον καὶ πρόκειται νὰ καταδικασθῇ εἰς αἰωνίαν πλάνην καὶ σκότος ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος. Πάντες σιγῶσιν ὑπὸ τὴν μέθην τοῦ κοινῆς συμφέροντος! Τίς μεριμνήσει περὶ τῶν ἀνθρώπων; Τίς ὁδὸν σωτηρίας αὐτῷ παρασκευάσει; **Μέγα τὸ κινδύνευμα.** Τὸ πῦρ, τὸ τοσοῦτον ζηλω-

πως ἐν οὐρανοῖς φρουρούμενον, πρέπει νὰ κατέλθῃ ὅπως διαθερμάνῃ καὶ φωτίσῃ τὴν ἀνθρωπότητα. Αὕτη ἐστὶν ἡ μόνη τῆς σωτηρίας ὁδός. Στιγμὴ μεγαλοπρεπὴς πλὴν φοβερὰ· στιγμὴ διακρίσεως μεταξὺ τῶν ἐν οὐρανοῖς θεῶν καὶ τῆς αἰρέσεως τοῦ πρακτέου! Ἐνῷ δὲ πάντες οἱ θεοὶ περὶ τῶν νέων αὐτῶν σχέσεων σκέπτονται, εἷς καὶ μόνος μεταξὺ αὐτῶν τὴν μέλλουσαν τῶν ἀνθρώπων μελετᾷ σωτηρίαν, παρασκευάζων ἑαυτὸν πρὸς τὴν προκειμένην οἰκτρὰν τιμωρίαν. Ὁ Προμηθεὺς, λέγει ὁ Αἰσχύλος, κλέψας παρὰ τοῦ Διὸς τὸ θεῖον πῦρ, μεταδίδει αὐτὸ τοῖς ἀνθρώποις, ἵνα τῆς ἀθανασίας αὐτοὺς μετόχους καταστήσῃ· καὶ ἐλευθέρως ἐν πλήρει τοῦ πράγματος ἐπιγνώσει κατέρχεται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ στερεῖται τῆς θείας ἀμβροσίας, προσπασσαλευθεῖς ἐπὶ τῶν ἀποκρήμνων τοῦ Καυκάσου βράχων. Ὅθεν καὶ πρὸς τὰς ὠκεανίδας νύμφας, αἵτινες μετὰ συμπαθείας ζητοῦσι νὰ παραμυθήσωσιν αὐτὸν λέγει·

Ἐλαφρὸν, ἅστις πημάτων ἔξω πόδα
ἔχει, παραινέει, νοθευέτω τὸν κακῶς
πράττοντ'. Ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἅπαντ' ἠπιστάμην.
Ἐκὼν, ἐκὼν ἤμαρτον, οὐκ ἀρνήσομαι!

Ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ταύτῃ εἰκὼν καταφαίνεται ὁ μαραθωνομάχος ἥρωας καὶ χαρακτηρίζει τὴν σύγχρονον αὐτοῦ μεγαλόψυχον ἐποχὴν, ἥπερ ὀρεῖται ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὁντως μετ' ὀλίγον οἱ Ἀθηναῖοι πόλιν προφιλῇ, ἱερὰ τὰ θεῖα, τέκνα τὰ φίλτατα, γέροντας τοὺς σεβαστοὺς, συζύγους τὰς περιημένους, τὰ πάντα ἐγκαταλείπουσιν ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κινδύνου, ὅπως διακώσωσι τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν. Στιγμὴ ἀληθοῦς κρίσεως καὶ διακρίσεως τοῦ πρακτέου· στιγμὴ καθ' ἣν προσκαλεῖται ὁ θνητὸς νὰ μεταλάβῃ τῆς ἀθανασίας ἐκ τοῦ αὐτομάτου εἰς τὸν ἀληθῆ ἐλεύθερον μεταβαίνων βίον. Ὁ Προμηθεὺς δὲν εἶναι ὁ Αἰσχύλος; Ὁ Αἰσχύλος δὲν εἶναι ὁ περιληπτικὸς Ἀθηναῖος; Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν εἶναι Ἕλληνες; Οἱ Ἕλληνες τέλος δὲν εἶναι μοῖρα ἐκλεκτὴ τῆς ἀνθρωπότητος; Ἐν τῷ σημεῖον τῆς ἐλευθερίας· αἰρέσεως καὶ πάντες χαρακτηρίζονται ὑπ' αὐτοῦ. Ἐν τῷ δράμα καὶ δι' αὐτοῦ σώζεται ὁλόκληρος φυλὴ. (Ἐπεται τὸ τέλος).

Η ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ.—Πολλὰ κυρία τοῦ Δουβλίνου τῆς Ἰρλανδίας ὀργάνωσαν ἑταιρίαν καλουμένην ἡ Πύλη τῆς Φυλακῆς. Αὗται συναντῶσι τοὺς ἀποφυλακιστέους ἅμα ἐξέλθωσι τῆς φυλακῆς, λαλοῦσιν εὐμενῶς πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς προσκαλοῦσι εἰς μεγάλην αἴθουσαν, ἔπειτα παρατίθεται αὐτοῖς γεῦμα καὶ ἐργασία. Μέγιστος ἀριθμὸς τῶν ἀτυχῶν τούτων τοσοῦτο εὐηργετήθησαν, ὥστε κατέστησαν φιλόπονοι καὶ ἐγκρατεῖς πολῖται. (Ἀθηναῖς).